

Beslutad:	KF 2017-02-27 § 37
Gäller fr o m:	2017-03-01
Myndighet:	Samhällsbyggnadsnämnden
Diarienummer:	KS/2016:757-003
Ersätter:	Riktlinjer enligt alkohollagen, beslutad av KF 2015-05-25 § 74
Ansvarig:	Samhällsbyggnadskontoret, miljöenheten

Strängnäs kommuns riktlinjer enligt alkohollagen för alkoholservering samt för försäljning/servering av folköl

Innehåll

Inledning/bakgrund	3
Inledning	3
Kommunerna ska ha tydliga och aktuella riktlinjer	3
Syftet med riktlinjerna för alkoholserving	3
Hur riktlinjerna ska användas.....	4
Alkohollagen – en skyddslag	4
Bakgrund - ursprunget till de kommunala riktlinjerna	4
Kommunens informationsskyldighet.....	4
Inget krav på serveringstillstånd	4
Ansökan och handläggning	5
Handläggningstider vid ansökan	5
Riktlinjer.....	5
Kommunens informationsskyldighet med mera.....	5
Remissyttranden	6
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	7
Kommunens tillsynsverksamhet	8
Avgifter för tillståndsprövning samt tillsynsavgifter	9
Riktlinjer vid servering	10
Serveringstider	10
Ordning och nykterhet	11
Uteserveringar	12
Gemensamt serveringsutrymme	12
Villkor vid meddelande av serveringstillstånd	13
Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap	13
Folköl.....	14

Inledning/bakgrund

Inledning

Lagstiftaren har i alkohollagen (2010:1622) lagstiftat om att kommunerna ska ha riktlinjer. Statens folkhälsoinstitut (FHI) har tagit fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna för alkoholserving ska utformas, den är uppdaterad 2014-12-18 av Folkhälsomyndigheten (FoHM). Bakgrunden är att de riktlinjer som finns skiljer sig mycket åt i fråga om omfattning, detaljnivå och aktualitet. Nedanstående riktlinjer är framtagna enligt FHI/FoHm:s modell att gälla för Strängnäs kommun.

Strängnäs kommun ska verka för ett rikt och levande restaurangliv som är aktivt i kommunens strävan mot en god alkoholpolitik. Förtäring av alkohol i samhälleligt goda miljöer bidrar till att skapa den helhetsmiljö kring alkohol som är en grundval för samhällets syn på alkoholförtäring och är en förebild för samtliga miljöer där alkohol serveras.

Kommunerna ska ha tydliga och aktuella riktlinjer

Lagstiftaren anser att det är mycket viktigt att kommunerna har tydliga riktlinjer som redogör för;

- vad som gäller enligt alkohollagen (2010:1622) och anslutande föreskrifter
- vilka hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsgivningen

Strängnäs kommuns riktlinjer är politiskt förankrade och beslutade av kommunfullmäktige. Riktlinjerna läggs ut på kommunens webbplats då de också ska vara kända hos kommunens tillståndshavare enligt alkohollagen och hos allmänheten. Vidare ska riktlinjerna spegla kommunens nuvarande uppfattning och ambitionsnivå. Riktlinjerna ska därför revideras regelbundet dock minst året efter varje valår.

Syftet med riktlinjerna för alkoholserving

Tankarna bakom kommunala riktlinjer för serveringstillstånd är att skapa;

- förutsebarhet för om en etablering som planeras kan meddelas tillstånd
- likabehandling inom kommunen av ansökningar om serveringstillstånd

Genom riktlinjerna informerar kommunen tillståndshavare och allmänheten om den lokala anpassningen till alkohollagen. Riktlinjerna utgår från alkohollagens regler som i vissa fall ger ett utrymme för kommunen att utveckla sin egen alkoholpolitik. Strängnäs kommun har inte egna regler som avviker från alkohollagen. Strängnäs kommuns riktlinjer är inte heller så långtgående att de har karaktären av normgivning.

Strängnäs kommuns riktlinjer speglar kommunens nuvarande uppfattning och ambitionsnivå.

Hur riktlinjerna ska användas

Det räcker inte för Strängnäs kommun att enbart hänvisa till riktlinjerna som grund för att avslå en ansökan om provsmaknings- eller serveringstillstånd. Det måste också till konkreta omständigheter som talar mot beviljandet, exempelvis polisens och/eller miljöenhetens remissyttranden. Har man inhämtat och beaktat dessa yttranden är det mer sannolikt att beslutet håller vid en prövning i domstol. Riktlinjerna ersätter inte kommunens tillsynsplan. Tillsynsplanen ska mer konkret redogöra för kommunens planerade tillsynsarbete både vad gäller yttre -, inre - och förebyggandetillsyn. Strängnäs kommun ska upprätta en tillsynsplan varje år. Tillsynsplanen fastställs av Samhällsbyggnadsnämnden Utöver planerad tillsyn enligt tillsynsplanen kan tillsyn ske då alkoholinspektörerna på miljöenheten bedömer att det finns skäl för detta.

Alkohollagen – en skyddslag

Alkohollagen finns för att begränsa alkoholens skadeverkningar. En utgångspunkt för Strängnäs kommun är att skyddet för människors hälsa går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

Av 8 kapitlet 17 § alkohollagen framgår att det är viktigt att ta hänsyn till serveringsställets geografiska läge. Det är till exempel viktigt att ta hänsyn till om lokalen är belägen i ett bostadsområde, vid en skola, en idrottslokal eller en fritidsgård.

Bakgrund - ursprunget till de kommunala riktlinjerna

Innan den gamla alkohollagen (1994:1738) trädde i kraft 1995 var kommunerna remissinstans till länsstyrelserna som fattade besluten om serveringstillstånd. Kommunerna hade kommunalt veto och kunde avslå en ansökan om serveringstillstånd utan att behöva motivera varför. Även senare fick kommunerna begränsa serveringstillstånden om de kunde innebära olägenheter för bland annat ordning och hälsa. Kommunerna behövde dock motivera avslagsbesluten och de kunde också överklagas till förvaltningsdomstolen. Kommunerna fick i uppdrag att utarbeta alkoholpolitiska program med kriterierna för kommunernas bedömning. Syftet var att göra det tydligare för personer som ville ansöka om serveringstillstånd.

Kommunens informationsskyldighet

Dessa riktlinjer ska ses som information tillsammans med den information som finns på Strängnäs kommuns webbplats. Dessutom ger Strängnäs kommuns alkoholinspektörer information via telefon och e-post.

Krav på serveringstillstånd

För servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker krävs tillstånd av den kommun där serveringsstället är beläget (serveringstillstånd).

Inget krav på serveringstillstånd

Serveringstillstånd krävs dock inte om serveringen:

- Avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer
- Sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna och
- Äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker

Samtliga punkter måste vara uppfyllda för att servering sak kunna ske utan serveringstillstånd.

Ansökan och handläggning

Handläggningstider vid ansökan

Rättsregel

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra (4) månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra (4) månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Riktlinjer

Handläggningstider räknas från den dag ansökan är komplett till den dag som tillstånd meddelas:

I Strängnäs kommun ska handläggningstiderna vid ansökningsärenden vara följande:

- 60 dagar - vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten och slutna sällskap, vid ansökan om gemensam serveringsyta, ändrade serveringstider, utökning av dryckessortimentet samt lokalutvidgning
- 30 dagar - tillfälligt tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

I Strängnäs kommun ska handläggningstiderna vid anmälningsärenden vara följande:

- 14 dagar - catering, provsmakning samt kryddning av snaps
- 60 dagar - ändrade ägarförhållanden

I Strängnäs kommun beslutas ärenden enligt alkohollagen genom delegationsbeslut av alkoholinspektör eller vid samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott (AU). Vid beslut som fattas av AU ska alkoholinspektören lämna in handlingar, underlag till beslutet, senast sju (7) dagar innan sammanträdesdatum. Beslut enligt alkohollagen ska omedelbart justeras, vilket innebär att tillståndsbevis ska skrivas ut senast två arbetsdagar efter sammanträdesdagen om tillståndshavaren så önskar.

Kommunens informationsskyldighet med mera

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Riktlinjer

- Regelbundet återkommande utbildning i metoden Ansvarsfull alkoholservering minst en gång/per år
- Årligen regelbundet återkommande möte med tillståndshavare
- I Strängnäs kommun ska tillståndshavare med serveringstid efter klockan 01.00 ha en skriftlig alkohol- och drogpolicy
- Tillsynsplan skrivs årligen

- Kortfattad information om alkohollagen ges på kommunens webbplats, se www.strangnas.se
- När det gäller kunskapsprov kan provtid bokas så fort ansökningsavgiften betalats. Omprov kan ske tidigast 6:e arbetsdagen efter tidigare provtillfälle. Efter tre (3) misslyckade prov ges avslag på ansökan och därefter kan en nyansökan utan avgift ske om tiden från det att ansökan lämnats in till nyansökan är mindre än 30 dagar. Om en nyansökan sker efter sex (6) misslyckade prov tas en ny avgift ut. Beträffande avgiften se nedan och www.strangnas.se
- Resultat av kunskapsprov delges senast två (2) arbetsdagar efter avlagt prov
- Kunskapsprov kan göras av person som ansöker om serveringstillstånd och av person som ingår i bolag/enskild firma/förening som innehar serveringstillstånd
- Vid kunskapsprov anlitas tolk vid behov. Tolken bekostas av den som utför provet (inte av kommunen)
- Alkoholinspektörerna ska tillse att rutinerna kring proven sker i enlighet med FoHM:s föreskrifter
- Bekräftelse på att ansökan/anmälan inkommit ska sändas till sökanden/anmälaren inom 14 dagar
- Bekräftelse på att ansökan/anmälan är komplett ska delges sökanden/anmälaren senast inom 14 dagar
- Efter utförd tillsyn ska alltid tillsynsprotokoll tillsändas tillståndsinnnehavaren respektive den som bedriver detaljhandel/servering av folköl
- KommunikERING enligt alkohollagen sker enligt gällande lagstiftning
- Beslut enligt alkohollagen kommuniceras i enlighet med gällande lagstiftning
- Samverkansavtal mellan Strängnäs kommun och Polismyndigheten finns som reglerar de båda tillsynsmyndigheternas arbete enligt alkohollagen
- Informationen på Strängnäs kommuns webbplats ska uppdateras regelbundet

Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in Polismyndighetens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap. Kommunen ska också hämta in Polismyndighetens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang. Enligt 8 kapitlet 16 § ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer

I samband med tillståndsprövning, vid anmälnings ärenden samt vid inre tillsyn sker ett remissförfarande till:

- Polismyndigheten, räddningstjänsten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och eventuellt andra myndigheter. Internremiss kan sändas inom miljöenheten. I vissa ärenden kan även remisser sändas till utbildningskontor, till teknik- och servicekontor, socialkontoret samt till andra kommuners tillståndsenheter. Yttranden kan även inhämtas från hyresvärd och från närboenden, grannar, vid tillståndsprövning samt vid ansökan/anmälan om förändring i verksamheten. Hos ovanstående myndigheter efterfrågas följande:
- Polismyndigheten ska yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten i enlighet med 8 kap 11 § alkohollagen, ta ställning till verksamhetens inriktning samt till sökta serveringstider. Eventuella krav på förordnade ordningsvakter samt eventuella krav på tillstånd för offentlig tillställning ska framgå av remissvaret. Av yttrande ska motivering för ställningstagande framgå
- Miljöenhetens livsmedelsinspektörer ska yttra sig om verksamheten har ett verksamhetsgodkännande, antalet toaletter, närboende störningar, ljudnivåbedömning samt ta ställning till sökta serveringstider
- Socialkontoret ska yttra sig om det finns sociala skäl att ta hänsyn till
- Skatteverkets ska yttra sig om sökanden, de personer som företräder bolaget, personer med betydande inflytande samt eventuellt andra bolag som sökanden är delaktig i, fullgör sina skyldigheter till det allmänna. Skatteverket ska vid begäran lämna ett sakkunnighetsutlåtande.
- Kronofogdemyndigheten ska yttra sig om sökanden fullgör sina skyldigheter till det allmänna, om sökanden, de som företräder bolaget, personer med betydande inflytande samt eventuellt andra bolag som sökanden är delaktig i, förekommer i myndighetens register. Dessutom ska de upplysa om eventuellt näringsförbud föreligger
- Räddningstjänsten ska yttra sig om brandskydd, över lokalernas och/eller restaurangtältets lämplighet samt ta ställning till max antal personer som får vistas i lokalen
- Remisser till andra kommuner kan också komma att sändas om sökanden är eller tidigare har varit, delaktig i serveringstillstånd, för att efterhöra om verksamheten enligt alkohollagen har skötts i enlighet med lagstiftarens intentioner

Kommunen är remissinstans till andra kommuner samt till Lotteriinspektionen.

Samtliga remissinstansers yttranden väger tungt vid handläggningen av ärendet. Yttranden från närboenden/grannar samt hyresvärd skall också vägas in vid beslut i ärendet.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl
Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller medföra särskild risk för människors hälsa. Kommunerna bör i riktlinjerna ange vilka kriterier de tillämpar vid bedömningen, för att det ska bli tydligare för dem som ansöker om serveringstillstånd. Kommunen måste dock alltid bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Riktlinjer

Samtliga remissinstansers yttranden väger tungt vid handläggningen av ärendet. Vid bedömning av eventuella olägenheter tas följande aspekter i beaktande:

- Störningar för omgivningen, närboendestörningar kan ge skäl för avslag eller inskränkningar i serveringstillståndet avseende serveringstider inom- och utomhus
- Restaurangens inriktning (till exempel lunchrestaurang, nattklubb) kan ha betydelse för bedömning om serveringstillstånd ska meddelas eller inte eller om vissa inskränkningar, villkor ska meddelas
- Specifika miljöer kan medföra att särskild hänsyn ska tas exempelvis särskild ungdomshänsyn, vid planerad verksamhet i eller i omedelbar närhet till skolor och fritidsgårdar. Undantagen är restaurangskolor och liknande verksamhet
- På och i direkt anslutning till idrottsanläggningar kan alkoholservering medges på avgränsade ytor dock ej på läktarplats. Serveringstider som kan medges begränsas till två timmar före och två timmar efter arrangemanget. De alkoholdrycker som kan medges är starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker

Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kapitlet 2 och 3 §§ alkohollagen.

Riktlinjer

Kommunen har en strategi för tillsynen av olika typer av serveringstillstånd.

Kommunen genomför tillsyn enligt följande:

- Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med information och utbildning, exempelvis utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering, informationsmöten med branschen och nätverksmöten mellan myndigheter och branschen. Det är också kommunens arbete med att sprida kunskaper om hur alkohollagen ska omsättas i det praktiska arbetet på serveringsstället. Kommunens alkoholinspektörer uppträder inte som konsult eller ger inte heller förhandsbesked om hur en tillståndshavare ska agera i specifika ärenden.
- Inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Granskningen sker ofta med hjälp av andra myndigheter såsom Polismyndigheten, Skatteverket och Kronofogdmyndigheten. Den inre tillsynen är administrativ och sker med stöd av remisser och underrättelser mellan myndigheterna.
- Yttre tillsyn är då kommunen besöker serveringsstället under pågående verksamhet, under dagtid men framför allt under kvällar och nätter, för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Tillsyn kan även ske genom så kallad *samordnad tillsyn*, alltså att kommunen tillsammans med myndigheter som till exempel Polismyndigheten, Skatteverket, Tullverket, miljöenhetens livsmedelsinspektörer och räddningstjänsten gör en gemensam tillsyn på serveringsstället.

Inre och yttre tillsyn kan leda till att en utredning inleds och att förnyade remisser skickas till de berörda myndigheterna. Det kan leda till att ärendet avskrivs men det kan också leda till förslag om sanktionsåtgärder. De sanktioner som kan komma ifråga är; erinran, varning eller återkallelse. Om en utredning inleds ska kommunen avsluta ärendet med ett beslut. En genomförd tillsyn ska dokumenteras och avslutas. De uppgifter som har framkommit med anledning av tillsynen ska kommuniceras med tillståndshavaren. Tillståndshavaren ska alltid få skriftlig dokumentation efter genomförd tillsyn.

- Strängnäs kommun genomför förebyggande tillsyn, inre tillsyn, yttre tillsyn enligt upprättad tillsynsplan (rutintillsyn) samt
- påkallad tillsyn efter till exempel anmälan från allmänheten eller andra myndigheter
- Målet är att samtliga tillståndshavare i Strängnäs kommun ska ha minst ett tillsynsbesök per år
- Inre tillsyn ska genomföras minst fyra gånger per år
- Förebyggande tillsyn ska ges i form av utbildning - Ansvarsfull alkoholservering och möten för kommunens tillståndshavare samt i arbetet med Krogar mot knark

Kommunen är enligt lagen skyldig att återkalla serveringstillstånd vid outnyttjat tillstånd. Om ansökan om avbrott i verksamheten görs, kan kommunen meddela avbrott för viss tid, max två år. Tillståndshavaren ska vid ansökan inkomma med information om varför avbrott önskas samt om en tidsplan får eventuella åtgärder som ska genomföras under avbrottstiden.

Tillsynsplanen ska fastställas av Samhällsbyggnadsnämnden. Tillsynsplanen ska sändas till Länsstyrelsen efter att den upprättats och erforderligt beslut fattats.

Polismyndigheten är tillsynsmyndighet enligt alkohollagen. Om polismyndigheten genomför tillsyn på egen hand ska de efter tillsynstillfället sända skriftlig dokumentation från genomförd tillsyn till Strängnäs kommun.

Avgifter för tillståndsprövning samt tillsynsavgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har provsmaknings- eller serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av Kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i Kommunallagen (1991:900).

Riktlinjer

I ett cirkulär från Sveriges Kommuner och Landsting finns mer information om tillstånds- och tillsynsavgifterna och om självkostnads- och likställighetsprinciperna, Cirkulär 10:77, "En ny alkohollag".

- Aktuella avgifter framgår av kommunens webbplats www.strangnas.se. Avgifterna är framtagna och uträknade med självkostnadsprincipen som grund och uppräknas årligen utifrån SCB:s index AKI (Statistiska Centralbyråns arbetskostnads index)
- Avgift tas ut vid ansökningar och vid anmälan

- Tillsyns avgifter baseras på olika serveringstider, ju senare serveringstid desto högre kostnad för kommunen och därmed även för tillståndshavaren
- Vid tillfälliga tillstånd tas en avgift per dag/tillfälle ut
- För kunskapsprovet tas en avgift ut per provtillfälle. I avgiften ingår inte kostnaden för tolk
- Påminnelseavgift vid utebliven restaurangrapport debiteras tillståndshavaren

Om ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten respektive till slutet sällskap avslås återbetalas den del av prövningsavgiften som avser tillsyn.

Riktlinjer vid servering

Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelsen i 8 kapitlet 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan. När kommunen prövar en restaurangs serveringstid ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska alltså stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider.

Riktlinjer

Det räcker inte för kommunen att enbart hänvisa till riktlinjerna som grund för att avslå en ansökan om utökad serveringstid. Det måste också till konkreta omständigheter som talar mot beviljandet, exempelvis Polismyndighetens och miljöenhetens remissyttranden.

- Polismyndighetens och miljöenhetens yttranden är av stor betydelse inte minst vid prövning av serveringstid utanför den så kallade normaltiden klockan 11.00–01.00
- Olika serveringstider kan vara lämpliga för olika miljöer eller olika typer av serveringstillstånd, se ovan
- Närboendestörningar kan komma att påverka kommunens ställningstagande
- Kommunen kan komma att tillämpa provotid vid beslut om utökad serveringstid om behov föreligger. Ny ansökan om fortsatt utökad serveringstid ska inkomma senast 60 dagar innan provotiden går ut
- Villkor som kan meddelas för sena serveringstider efter klockan 01.00 är utbildning i Ansvarsfull alkoholserving för all personal som arbetar i serveringen med arbetstid efter klockan 23.00
- Villkor att förordnade ordningsvakter har ett utökat ansvarsområde kan meddelas

- Vid slutet sällskap och vid verksamhet utanför tätbebyggt område kan serveringstid efter klockan 02.00 meddelas
- Verksamhet som inte ligger i direkt anslutning till bostäder kan meddelas senare serveringstider än 02.00 om angivna särskilda skäl bedöms medföra minskad risk för störningar. Serveringstiden meddelas i så fall för ett år i taget. Ny ansökan om utökad serveringstid får inlämnas, ny prövningsavgift enligt fastställd taxa tas ut
- Serveringstider vid tillfälliga tillstånd till allmänheten kan medges till klockan 02.00. Detta gäller endast vid större arrangemang
- Vid speciella tillfällen, juldagen och nyårsafton kan serveringstid till klockan 03.00 meddelas efter årlig ansökan
- Serveringstid på uteservering inom tätbebyggt område, enligt alkohollagen, kan meddelas till klockan 24.00 efter ansökan och utredning, under perioden maj – september onsdag – lördag samt dag före helgdag. Omprövas årligen i områden som bedöms känsliga

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kapitlet i alkohollagen, och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kapitlet. I lagens 1 kapitel 11 § andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken ska förtäras på stället. Bestämmelserna i 3 kapitlet om försäljning är därför tillämpliga även vid servering. 3 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 20 § handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Enligt 3 kapitlet 5 § ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kapitlet 20 § ska personal vid servering se till att måttfullhet iaktas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Riktlinjer

Kommunens riktlinjer utgår från att serveringen av alkoholdrycker ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus är återhållsamhet vid servering, att skadeverkningar av alkohol ska förhindras samt att kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet. Även övrig oordning som inte är direkt orsakad av alkoholförtäring ska undvikas.

- Tillståndshavaren ska ha kontroll över alkoholservingen, personaltätheten har stor betydelse vilket även lokalens utformning har. Personalens kompetens och utbildning är av stor vikt för att servingen ska bedrivas i enlighet med lagstiftarens intentioner
- Serving av större mängder alkohol till en person eller till en grupp personer ska begränsas, då det inte bedöms lämpligt. Till exempel genom att inte tillåta serving av hela flaskor med spritdrycker s. k helrör, hinkar eller brickor med starköl eller liknande
- Serving kan begränsas till att ske endast i form av bordsserving genommeddelande av villkor
- I Strängnäs kommun ska tillståndshavare med servingstid efter klockan 01.00 ha en skriftlig alkohol- och drogpolicy

- Villkor som kan meddelas för sena serveringstider efter klockan 01.00 är utbildning i Ansvarsfull alkoholserving för all personal som arbetar i serveringen med arbetstid efter klockan 23.00

Uteserveringar

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § första stycket alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, till exempel de som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

Riktlinjer

- Serveringstid på uteservering inom tätbebyggt område, enligt alkohollagen, kan meddelas till klockan 24.00 efter ansökan och utredning under perioden maj – september onsdag – lördag samt dag före helgdag. Omprövas årligen i områden som bedöms känsliga
- Uteserveringen ska placeras i direkt anslutning till serveringsstället och utformningen i övrigt, till exempel överblickbarhet, måste tillgodose
- Avgränsningen av uteserveringen ska göras på så sätt att alkohollagens krav efterlevs samt att det överensstämmer med Strängnäs kommuns övriga regler/riktlinjer
- Markupplåtelse, dispositionsrätt samt eventuellt bygglov måste föreligga
- Inbyggda uteserveringar med väggar och tak omfattas av rökförbudet

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

I 8 kapitlet 14 § andra stycket alkohollagen ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinjer

- Handläggningstider, se ovan
- Avgränsning av det gemensamma utrymmet vid tillfälliga arrangemang ska vara mer tydligt än avgränsningen vid permanent uteservering
- Serveringstider, se ovan
- Vid stadigvarande gemensam serveringsyta kan bordsservering komma att villkoras
- Krav på förordnade ordningsvakter vid tillfälliga arrangemang med gemensamt serveringsutrymme kan komma att villkoras

Särskild noggrann prövning föreligger i enlighet med förarbetet till alkohollagen.

Det är möjligt att ansöka om ett eget serveringstillstånd samtidigt med en ansökan om gemensamt serveringsutrymme, framförallt vid ansökan om tillfälliga tillstånd. Kommunen kommer att behandla ansökningarna parallellt.

Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Riktlinjer

- Villkor om förordnade ordningsvakter efter vissa klockslag kan komma att meddelas
- Villkor om olika utrymningstider för servering i olika lokaler eller utrymmen på ett serveringsställe (exempelvis för uteservering) kan komma att meddelas. Villkor om olika serveringstider kan komma att meddelas beroende av typ av evenemang på idrottsanläggningen
- Villkor om serveringens inriktning, det som framkommer i verksamhetsbeskrivningen, som inkommit från sökanden, får inte ändras utan att detta anmäls till tillståndsmyndigheten i förväg. Om anmälan inte sker kan tillsynsutredning komma att inledas
- Villkor om begränsning, att endast tillåta bordsservering, kan meddelas vid permanent serveringstillstånd eller vid vissa evenemang
- Villkor som kan meddelas för sena serveringstider efter klockan 01.00 är utbildning i Ansvarsfull alkoholsservering för all personal som arbetar i serveringen med arbetstid efter klockan 23.00

Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinjer

Tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om en regelbundet återkommande verksamhet.

- Vid ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten är prövningen mer omfattande än den prövning som görs vid ansökan om tillfälliga tillstånd till ett slutet sällskap
- Vid ansökan om tillfälligt tillstånd till ett slutet sällskap där sökanden är någon som bedriver näringsverksamhet är prövningen mer omfattande än den prövning som görs vid ansökan från privatperson eller förening. Prövningen är inte mer omfattande om sökanden redan har serveringstillstånd i kommunen och då regelbundet provas i enlighet med alkohollagen

- Antal tillfällen per år som tillfälliga tillstånd kan meddelas, utan att övergå till regelbunden verksamhet, vilket kräver ett stadigvarande serveringstillstånd, är en (1) dag upp till 90 dagar per kalenderår och max sex (6) gånger per kalenderår
- Samma ansökan kan innehålla max sex (6) tillfällen per kalenderår i ansökan för en och samma avgift. Detta förutsätter att samma förutsättningar gäller för de olika datum som ansökan avser
- Handläggningstider, se ovan
- Aktuella avgifter framgår av kommunens webbplats, se www.strangnas.se
- Årligen återkommande evenemang som pågår i flera månader, ska söka permanent serveringstillstånd. En mer omfattande verksamhet får söka ett stadigvarande tillstånd. Denna restriktivitet beror på att tillfälliga tillstånd riskerar att negativt påverka förutsättningar för de etablerade restaurangerna. Företag som bedriver näringslivsverksamhet och som ansöker om återkommande tillfälliga serveringstillstånd bedöms som regelbunden verksamhet och ska söka permanent serveringstillstånd
- Sökanden ska ha dispositionsrätt till den lokal som avses
- Meddelat beslut om serveringstillstånd kan inte ändras utan att ny avgift erläggs
- Det antal dagar som ett tillfälligt evenemang, exempelvis en festival, bör kunna pågå på grund av risk för olägenheter är max sju (7) dagar
- Serveringstider vid tillfälliga tillstånd till allmänheten kan medges till klockan 02.00 vid större arrangemang
- Huvudreglerna för vad som kännetecknar ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer med ett gemensamt intresse, företag, förening eller andra sammanhang. Det gemensamma intresset ska avse något utöver den tillställning där alkoholdrycker serveras. Arrangören ska i förväg, senast klockan 12.00 vardagen innan arrangemanget äger rum, meddela miljöenhetens alkoholinspektörer vilka som ska delta vid arrangemanget
- Vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap kan tillståndsmyndigheten komma att begära in kvitton på inköp av alkoholdryckerna som tillhandahållits gästerna
- Vid tillfälliga tillstånd till allmänheten kan restaurangrapporten komma att begäras in

Ett stadigvarande tillstånd till slutna sällskap är antingen:

En så kallad **klubb rättighet** det vill säga ett tillstånd för ett visst sällskap som förening, företag, klubb, personalgrupp och dylikt eller en så kallad **festvånings rättighet** det vill säga ett tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap.

Folköl

Rättsregel

Enligt 5 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 8 § alkohollagen får försäljning och/eller servering av folköl ske, med inskränkningar som föreskrivs i denna lag, om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel som är godkänd av annan lagstiftning eller som är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel och där mat serveras samtidigt. Folköl får serveras av den som innehar serveringstillstånd. Den som avser att bedriva

försäljning och/eller servering av folköl ska anmäla verksamheten hos den kommun där verksamheten ska ske. Försäljning och/eller servering får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Den som bedriver detaljhandel med folköl eller är anmälningsskyldig ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljning och/eller servering. Försäljning av folköl får ske i lokal som är avsedd för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat.

Riktlinjer

- Vid försäljning av folköl krävs att mat serveras eller att matvaror försäljs. Med matvaror avses varor ur det vanliga matvarusortimentet till exempel mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker och frukt samt ett brett urval konserver och djupfrysta matvaror. Som matvaror räknas också pizzor, piroger, smörgåsar och portioner av hämtmat. Däremot anses inte livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet vara matvaror. Det gäller glass, konfektyrer, snacks, lättdrycker, kaffe, the, kakao, frukt samt produkter av frukt, honung, kex och liknande
- Förslag på godkänt matvarusortiment, se www.strangnas.se
- Den som säljer eller serverar folköl ska ha ett egenkontrollprogram som personalen kontinuerligt får kunskap om
- Aktuella avgifter framgår av kommunens webbplats, se www.strangnas.se
- Tillsyn av anmäld folkölsförsäljning sker regelbundet och ibland som samordnad tillsyn tillsammans med polismyndigheten (som är också är tillsynsmyndighet). Tillsynen kan samordnas med tillsyn enligt annan lagstiftning som kommunens miljöenhet har ansvar för samt eventuellt med andra myndigheter. Denna tillsyn ska framgå i Strängnäs kommuns tillsynsplan